

JTP [http://www.jtpunion.org/spip] > 5. Články a zajímavosti [rubrique.php3?id_rubrique=5] > Členové JTP napsali... [rubrique.php3?id_rubrique=46]

Dopis prezidentovi Baracku Obamovi

Kolega Jiří Stejskal z titulu své funkce předsedy americké asociace překladatelů ATA napsal dopis prezidentovi Baracku Obamovi, v němž reaguje na jeho slova o potřebě rozšíření strojového překladu.

Dopis v angličtině si můžete přečíst **ZDE** [https://www.atanet.org/pressroom/whitehouse_letter_oct2_2009.pdf]

Následuje překlad dopisu do češtiny, který laskavě vyhotovila Eva Kožnarová.

2.října 2009

Vážený pane prezidente:

Ve vaší nedávné studii „Strategy for American Innovation“ se uvádí, že přesné překlady mají zásadní důležitost pro naši ekonomiku, národní bezpečnost i pro naše vztahy s ostatními národy. Americká asociace překladatelů (ATA) s tím naprosto souhlasí, ale současně je přesvědčena, že technologie v tom hraje jen částečnou roli. Jakožto největší asociace překladatelů a tlumočnicků ve Spojených státech Vás žádáme, abyste k jazykové bezpečnosti přistoupil z dlouhodobého hlediska a snažil se zajistit **investování do lidských dovedností a zvyšování povědomí o tom, jak důležitá je znalost cizích jazyků**.

Jsme snad proti technologii? V žádném případě ne – vždyť většina profesionálních překladatelů již technologii používá k urychlení práce. Výpočetní lingvisté se již přes 50 let snaží dosáhnout „plně automatického kvalitního překladu provedeného počítačem“ a přes všechny změny, jež do našeho života přinesl technologický pokrok, se zatím žádný žádný počítač nemůže srovnávat s jazykovými dovednostmi pětiletého dítěte.

Důvod je jednoduchý: počítače nedokáží překládat efektivně, to znamená, že neumí dokonale převést význam z jednoho jazyka do druhého, neboť počítače jsou logické, zatímco jazyky nikoli. Používat správně nějaký jazyk znamená, že člověk ví, jak je v tomto jazyce chápán svět. A počítače sice dokáží analyzovat, kompilovat a srovnávat, ale neumějí chápat.

Tím nechceme říci, že překladová technologie není vůbec užitečná. Počítače umějí zpracovat neuvěřitelnou rychlostí obrovské množství textu a dokáží velmi rychle a levně vystihnout hlavní myšlenku nějakého cizojazyčného dokumentu. Překladový software je tudíž výborným nástrojem pro zajištění překladu, který je „dost dobrý“.

V mnoha oborech lidské činnosti – zejména v diplomacii, obchodě, národní bezpečnosti, tedy právě v těch oblastech, jež se uvádějí ve Vaší zprávě, hraje nejdůležitější roli přesnost, nuance a cit pro kulturní odlišnosti a „dost dobrý“ překlad zkrátka nestačí. Chyby v překladech a při tlumočení mohou znamenat obrovské ztráty času i peněz a pokud jde o nedorozumění a ztráty prestiže, mohou vést doslova k nevyčíslitelným škodám.

Stručně řečeno – k dosažení Vašeho cíle jazykové bezpečnosti je zapotřebí **jak** překladového softwaru, **tak** kvalifikovaných překladatelů. V současné době si přední zastánci počítačového překládání uvědomují, že zásadní význam budou mít vždycky lidé bez ohledu na to, jak sofistikované překladové programy budou.

ATA je největší asociace překladatelů a tlumočnicků ve Spojených státech, která má téměř 11 000 členů. Její pověst mezinárodního lídra v této sféře lidské činnosti neustále roste. K našim členům patří tisíce zkušených jednotlivců, kteří pracují s různými jazyky, jakož i zástupci větších i menších překladatelských agentur, státních úřadů, akademických institucí a představitelé komunity počítačových překladů. Snažíme se zvyšovat povědomí o překladatelské a tlumočnické činnosti mezi uživateli jazykových služeb, studenty a učiteli, jakož i mezi širokou veřejností. Plně souhlasíme s tím, jak Vaše inovační strategie zdůrazňuje jazykové problémy a ujišťujeme Vás, že máme dostatečné zdroje na to, abychom vaši věc podpořili. Sdělte nám prosím, jak můžeme být nápomocni.

Se srdečným pozdravem

Jiří Stejskal

Prezident ATA